

II.

Předkládací zpráva

Návrh Koncepce státní politiky cestovního ruchu v České republice na období 2014 - 2020 (dále jen „Koncepce“) je předkládán na základě usnesení vlády č. 458 ze dne 26. června 2012 k návrhu plánu nelegislativních úkolů vlády České republiky na 2. pololetí 2012 a výhledu na 1. pololetí 2013. Tímto usnesením bylo Ministerstvu pro místní rozvoj jako ústřednímu orgánu státní správy, kompetenčně odpovědnému resortu ve věcech cestovního ruchu, uloženo předložit Koncepti ke schválení vládě.

Koncepce představuje základní strategický střednědobý dokument v oblasti cestovního ruchu pro nadcházející období 2014 – 2020, jejímž hlavním cílem je zvyšovat konkurenceschopnost celého odvětví cestovního ruchu na národní i regionální úrovni, udržení jeho ekonomické výkonnosti i jeho pozitivních dopadů na socio-kulturní a environmentální rozvoj.

Ekonomickou výkonnost odvětví cestovního ruchu lze nejlépe dokumentovat prostřednictvím Satelitního účtu cestovního ruchu (TSA), jenž je statistickým nástrojem, který na základě vztahu nabídky i poptávky umožňuje kvantifikovat význam a přínosy odvětví cestovního ruchu pro národní hospodářství. Na základě výsledků TSA za rok 2010, ve kterém byl vývoj cestovního ruchu významně ovlivněn dopady světové hospodářské a dluhové krize, dosáhl podíl cestovního ruchu na HDP 2,7 %. Podíl cestovního ruchu na HDP v posledních letech klesá, to dokládá pokles výkonnosti a konkurenceschopnosti odvětví cestovního ruchu. V roce 2010 navštívilo ČR 21,9 mil. zahraničních návštěvníků, což ale představuje oproti roku 2007, kdy do ČR přijelo nejvíce zahraničních návštěvníků, pokles o významných 18 %. Zahraniční turisté dlouhodobě představují zhruba 39 % všech zahraničních návštěvníků a v roce 2010 jich do ČR přijelo 8,6 mil. Počet domácích návštěvníků se od roku 2007 snižuje, pohybuje se okolo 100 mil. účastí ročně. V roce 2010 bylo v odvětví CR zaměstnáno 235 569 osob, což představuje 4,62 % podíl na celkové zaměstnanosti.

Platební bilance ČR porovnává devizové příjmy a výdaje ze zahraničního příjezdového a výjezdového cestovního ruchu. V roce 2011 devizové příjmy ze zahraničního (příjezdového) cestovního ruchu 135 mld. Kč, což představuje oproti roku 2007 pokles o 3,5 %. Naproti tomu devizové výdaje mezi lety 2007 – 2011 vzrostly o 11,6 %. Bilance cestovního ruchu je dlouhodobě pozitivní, přispívá k vyrovnání platební bilance ČR, zejména bilanci služeb, příjmy z cestovního ruchu se podílí z 33 % na tvorbě bilance služeb. Saldo cestovního ruchu se postupně snižuje, mezi lety 2007 – 2010 došlo k poklesu o téměř 20 %.

Na základě výsledků analýzy Ministerstva pro místní rozvoj¹ z roku 2012 dosáhl za období 2008 - 2010 celkový průměrný roční přínos cestovního ruchu pro veřejný sektor 92 mld. Kč, přičemž z každých 100 Kč utracených za služby a produkty cestovního ruchu celkem (přímo či nepřimo) bylo do veřejných rozpočtů odvedeno 40,16 Kč.

Výkonnost cestovního ruchu České republiky je nezbytné posuzovat v kontextu celkové mezinárodní situace zejména v Evropě. Z Indexu konkurenceschopnosti cestovního ruchu publikovaným Světovým ekonomickým fórem za rok 2011 vyplývá, že Česká republika ztrácí ve velmi konkurenčním prostředí Evropy své postavení, v současné době jí patří až 22 pozice, což od roku 2009 znamená pokles o 4 pozice.

---

¹ „Postavení a význam cestovního ruchu v České republice - Přínosy cestovního ruchu pro Českou republiku“, KPMG, spol. s.r.o. dostupné na webových stránkách MMR ČR

Z výše uvedených údajů vyplývá, že cestovní ruch sice představuje významné odvětví národního hospodářství ČR, jež je svými výkony srovnatelné s ostatními odvětvími národního hospodářství ČR², avšak i přes mírné oživení výkonnosti cestovního ruchu z roku 2011, je z pohledu budoucího vývoje nezbytné přijmout některá opatření obsažená v návrhu Koncepce, která přispějí k posílení konkurenceschopnosti odvětví cestovního ruchu. Vzhledem k tomu, že cestovní ruch je převážně odvětvím malého a středního podnikání a zároveň sektorem silně závislejícím na spolupráci privátního a veřejného sektoru, jsou tato opatření v návrhu Koncepce zaměřená tímto směrem.

V současném období je prostřednictvím kohezní politiky, která se stala největším zdrojem finančních prostředků tohoto odvětví, investováno do cestovního ruchu celkem 37 mld. Kč. Základním nedostatkem politiky cestovního ruchu však dlouhodobě byla a stále je absence funkčního systému řízení včetně nastavení systému financování, který by vytvořil stabilní podmínky pro fungování jednotlivých aktérů cestovního ruchu. Výsledkem dlouhodobě neřešeného problému, je často realizace protichůdných opatření, jež přispívají ke klesající výkonnosti cestovního ruchu a nedostatečně využitému potenciálu cestovního ruchu České republiky a ne vždy efektivně využitým finančním zdrojům.

S ohledem na složitou situaci veřejných rozpočtů, a to jak na národní tak i regionální úrovni, jsou jednotlivá opatření Koncepce navržena s ohledem na tuto situaci a na implementaci Koncepce nejsou požadovány žádné dodatečně finanční zdroje. Návrh Koncepce se v implementační části opírá o rozpočtový rámec MMR, o návrh Zákona o podpoře rozvoje cestovního ruchu, který bude vládě ČR dle plánu legislativních prací vlády předložen do konce roku 2012 ve formě návrhu věcného záměru zákona a finanční rámec nové kohezní politiky 2014 – 2020. Mezi nové nástroje zahrnuté do návrhu koncepce je i možnost využívání zvýhodněných úvěrů pro subjekty cestovního ruchu.

Cestovní ruch má silně mezíresortní a průřezový charakter ovlivňující dílčí sektorové politiky, další aktivity a činnosti mnoha subjektů veřejné správy, a to zejména regionální rozvoj, trh práce, malé a střední podnikání, obchod, kulturu, dopravu, životní prostředí, zdravotnictví, venkovský prostor, infrastrukturu atd. Zároveň je cestovní ruch odvětvím s vysokou citlivostí k vnějším zásahům, jež vyžaduje dlouhodobě stabilní podmínky.

Mezi klíčové návrhy Koncepce patří zkvalitnění institucionálního a procesního rámce implementace Koncepce, s jasně vymezeným postavením Ministerstva pro místní rozvoj ČR, jehož cílem bude zabezpečit realizaci jednotlivých opatření, koordinaci a návaznost koncepčních dokumentů a právních předpisů zodpovědných resortů a vytvořit tak odpovídající podmínky naplnění Koncepce a zajištění udržitelného rozvoje odvětví cestovního ruchu. Z tohoto důvodu je v Koncepti navrhováno zkvalitnění činnosti fungování několika subjektů, posílení činnosti Mezíresortní koordinační komise pro cestovní ruch a založení Fóra cestovního ruchu jako nezávislé platformy za účelem projednávání strategických záměrů cestovního ruchu mezi veřejným a privátním sektorem.

Návrh Koncepce je předkládán vládě již v letošním roce, ačkoliv její platnost je plánována až od počátku roku 2014. Důvodem je nutnost zpracování navazujících dokumentů nezbytných pro zabezpečení implementace Koncepce, a to zejména Akčního plánu ke Koncepti, kvantifikační analýzy a schválení zákona o podpoře rozvoje cestovního ruchu. Současně

---

² Zdravotnictví 4,2 % podíl na HDP, zemědělství 2,3 % podíl na HDP, stavebnictví 7,4 % podíl na HDP za rok 2010,

včasné zpracování Koncepce je nezbytné s ohledem na přípravu nového programovacího období EU 2014 – 2020.

Stávající návrh Koncepce, je v souladu s platnými či aktuálně připravovanými strategickými dokumenty České republiky, a to Strategickým rámcem udržitelného rozvoje ČR, Strategií mezinárodní konkurenceschopnosti ČR 2012 - 2020, Národním programem reforem České republiky (2011), Strategií regionálního rozvoje ČR, Politikou územního rozvoje ČR atd. Návrh nové Koncepce rovněž vychází ze zkušeností s implementací politiky cestovního ruchu a navazuje na koncepční materiály v oblasti cestovního ruchu, které byly v oblasti cestovního ruchu vytvořeny, a to zejména Konceptci státní politiky cestovního ruchu v České republice na období 2007 – 2013.

Výchozím rámcem při formulování Koncepce byly také strategické dokumenty a doporučení Evropské unie, a to i ve vztahu k využívání evropských fondů a dokumentů dalších mezinárodních organizací s působností zejména v oblasti cestovního ruchu. Koncepce je současně v souladu s koncepcemi cestovního ruchu vyspělých evropských zemí, ze kterých přejímá i některá konkrétní řešení pro politiku cestovního ruchu v České republice.

Předkládaný návrh Koncepce je výsledkem činnosti pracovních skupin a několika platforem, na kterých byla Koncepce v průběhu zpracování projednávána. Jednalo se zejména o pracovní skupinu na úrovni samosprávy, profesní a odborné veřejnosti ustavená rozhodnutím ministra pro místní rozvoj č. 14/2012 ze dne 24. ledna 2012. Členové pracovní skupiny jsou:

Veřejný a neziskový sektor, odbory	Privátní sektor	Akademická obec
Ministerstvo pro místní rozvoj CzechTourism Asociace krajů – komise pro ČR Asociace turistických regionů ČR Odborový svaz Kovo Svaz měst obcí ČR Hospodářská komora ČR Centrum dopravního výzkumu	Svaz obchodu a cestovního ruchu ČR Asociace turistických informačních center ČR Asociace lanové dopravy Asociace hotelů a restaurací ČR Asociace cestovních kanceláří ČR Asociace českých cestovních kanceláří a agentur Asociace průvodců	Masarykova univerzita Brno – odborný garant zpracování Koncepce Vysoká škola obchodní Praha – zpracovatel Marketingové koncepce agentury CzechTourism

Vybraných jednání této pracovní skupiny se účastnili i zástupci Podvýboru pro cestovní ruch Poslanecké sněmovny ČR, zástupci dalších profesních uskupení a zájmových skupin.

Na meziresortní úrovni byla v dubnu a v září 2012 Koncepce projednána Meziresortní koordinační komisí pro cestovní ruch, která byla za účelem projednání významných strategických rozhodnutí ustavena již usnesením vlády ze dne 28. dubna 2004 č. 401, a jejímiž členy jsou vybrané ústřední orgány státní správy.

S ohledem na význam cestovního ruchu z hlediska regionální politiky, byl v srpnu 2012 návrh Koncepce projednán na samostatném jednání se zástupci všech krajských úřadů.

Všechny výše uvedené platformy souhlasily s návrhem Koncepce a jeho předložením do vnějšího připomínkového řízení, které probíhalo v období od 27. 11. 2012 do 10. 12. 2012. Veškeré připomínky (zásadní, doporučující) došlé v rámci připomínkového řízení byly do materiálu buď zcela zapracovány, nebo byly vysvětleny s výjimkou jedné zásadní připomínky ČMOKS. Zásadní připomínka ČMOKS se vztahovala ke stanovisku k MŽP k posuzování vlivů na životní prostředí. Toto stanovisko však nebylo předmětem připomínkového řízení. Dokument je do vlády předkládán bez rozporu.

Návrh Koncepce byl rovněž průběžně představován i další odborné, profesní i laické veřejnosti, a to především při příležitosti konání různých workshopů, konferencí, výstav a veletrhů a prostřednictvím webových stránek Ministerstva pro místní rozvoj ČR.

Dle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění zákona č. 93/2004 Sb., rovněž proběhlo posuzování vlivů Koncepce na životní prostředí. Jednotlivé podmínky realizace, které byly stanoveny zpracovatelem SEA, byly do návrhu Koncepce postupně zapracovány. Dne 14. září 2012 vydalo ministerstvo životního prostředí kladné stanovisko k návrhu Koncepce, které je součástí předkládaného materiálu.

Návrh Koncepce je neutrální z hlediska principu horizontálních příležitostí.